

Nem lesz városi tehenészet.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyi bizottság csütörtökön délután négy órakor dr. Somogyi Szilveszter polgármester elnöklése alatt ülést tartott. Az ülés tárgyát főként a Bokor Pál helyettes-polgármester által ismertetett városi tehenészet képezte, amellyel a tejinségben vélt a helyettes polgármester segíteni. Heves vitára adott alkalmat a kérdés megbeszélése, míg végre, — zajos helyeslés közben — levették a kérdést a napirendről.

A pénzügyi bizottság üléséről a következőket jelentjük:

Bokor Pál polgármester-helyettes hosszabb előterjesztést tett, amely így hangzik:

— A hus- és vásárpénztár után került napirendre a tehenészet felállításának kérdése. Egy bécsi termény- és élőállat elárúró konzorcium a vásárpénztárnak ajánlatot tett és közölte, hogy hajlandó tehénvételt közvetíteni a városnak. Ez a konzorcium a tehén métermázsáját elősúlyban kétszázhatvan koronáért kínálja. Egy tehén körülbelül 6—7 métermázsza, kerülne tehát darabja 1600—1800 koronába. Ha a város ilyen tehenészetet akar berendezni, úgy ötven darab tehénre van szükség. Szakemberekkel már megbeszéltük, hogy mi mindenre van egy ilyen tehenészetnek szüksége. Három főkérdés van, amit biztosítani kell: az elhelyezés, az éltetkezés és a kezelés. Ha a Sár-féle telepen helyezjük el a teheneket, — ott száz darab is elfér, — úgy istálló berendezésről kell gondoskodni. Ennél kedvezőbbnek látszik, ha a Nagy János-féle telken rendezzük be a tehenészetet a rókusai pályaudvarnál. Eddig a honvéd-utca parancsnoksága volt ott és 2400 korona bért fizetett évenként. Az elhelyezésnek itt sincs akadálya. Számítanunk kell apróbb berendezésre, mint például szecskavágó, tejhűtő, ötezer koronát. Összesen — fél évre számítva ötven tehén részére — kilencszáz métermázsza széna kellene, mászája 13—14 koronába kerül. Naponként tíz kilót véve 180 napra 10.800, vegyesen 12.800, erőtakaromány, négy kilót számítva naponként 9900, alomszálla 4500 korona. Kell egy fejősgazda és még tíz munkás, orosz foglyot is lehet esetleg alkalmazni. Ezek félévi bére 4590 korona. Trágyakihordás és világítás 2380, fűtés 1500, istállófelszerelés 5000 korona. Annuitásra három százalékot, a tehenek értékcsökkenésére pedig tíz százalékot számítsunk le. Összes kiadásunk tehát körülbelül 41.000 korona. Ezzel szemben a bevétel, egy tehénre, egy napra nyolc literet számítva, fél év alatt 72.000 liter tej, 28.800 korona értékben. A trágyáért 3240 koronát, a borjak eladásából pedig 12.000 koronát remélünk. Negyvennégyezer koronát tenne ki tehát a bevétel fél év alatt. Ez a minimális számítás és mégis nyereség mutatkozik. Természetesen nyereségre számítani nem lehet, nem is akarunk nyereséget, hiszen közszükséglet kielégítéséről van szó. Ajánlom, hogy a bizottság javasolja az ötven darab tehén beszerzését egy ideiglenes, egy évre szóló kölcsönből, mely körülbelül százezer korona legyen.

Oblath Lipót: Tehénészetet hatóságilag kezelni nem ajánlatos, mert okvetlen nagy összeget fizet rá a város. Nyáron a tejnek literje nem lesz 40 fillér és meg is romlik. Maga a tehén beszerzése is nehézségekkel jár, olyan megbízható szakember, aki a városi tehenészetet vezetné, jelenleg nincsen. A hollandi tehén bizonyos idő múlva tuberkolotikus lesz, úgy, hogy sem a marhát, sem a tejet nem lehet majd felhasználni. Száz és száz kellemetlenség fog a tehenészet felállításából származni és ezt hatóság nem vállalhatja magára. Nem ajánlom a tehenek beszerzését.

Dr. Somogyi Szilveszter megjegyezte, hogy még abban az esetben is, ha ráfizetne a város, tenni kellene valamit a tejinség enyhítésére, majd Landesberg Mór állott fel szözlésre és a következőket mondotta:

— Készséggel hozzájárulnék az alpolgármester ur indítványához, ha a lelkiismeretem megengedné. A hollandiai tehenek 70 százaléka tüdőbeteg. Az a számítás, hogy egy tehén naponként nyolc liter tejet ad, sem állja meg helyét. Ad többet is bizonyos ideig, de 30—40% egyáltalán nem, a többi pedig átlag öt liter tejet szolgáltat. Csak gazdaság fölött rendelkező rendezhet be tehenészetet, nem pedig az, aki drágán vásárolja a szénát. Ott számításba lehet venni, hogy a borju megmarad, de városi üzennél nem. Óriási veszteségről van szó, szerényen számítva is elvesz 40—45.000 korona. Két korona hatvan fillérért, akkor sem szabadna tehenet vásárolni, ha egyáltalán semmi tej sem volna, akkor sem szabadna közpénzből lennyit kockáztatni. Tíz kiló széna egy tehénnek nem elég, legalább 15—18 kilogramm kell. Csak ha jól táplálják a tehenet, ad rendesen tejet. Olyan embert is nehéz találni, aki a kezeléshez ért. Ha a közérdek megkívánja, hogy a város ilyen tetemes összeget áldozzon, úgy a tehenészetet meg kell csinálni. Egy gazdasággal kellene megállapodni, hogy a szénáért a borju és trágya neki maradjon.

Wimmer Fülöp: A kérdés óriási fontossága. A Landesberg bizottsági tag ur által felhozott nehézségek csak egy ember tapasztalatai. Azt mondani, hogy a tehenészet veszedelmeket rejt magában a városra, nem lehet. A számításba a vásárlásnál a legmagasabb, az eladásnál pedig a legalacsonyabb ár van felvéve. Hetvenkétezer liter tej olyan nagy dolog, hogy az esetben, ha van egy lelkiismeretes szakember, a tehenészetet fel kell állítani. Ez előfeltétel.

Oblath Lipót: Indítványozom, hogy szerezzon be a város 40 fillérjével tejet, ennyitért lehet kapni. A tejszükséglet nem fog már emelkedni. Szerintem a százezer korona befektetésnek kétharmad része elvesz.

Vajda Béla: Elvetni a kérdést nem lehet, ajánlom, hogy ma ne határozzunk, hanem a polgármester ur lépjen érintkezésbe néhány gazdával, hogy vállalták-e a város tehenének tartását olyan feltételek mellett, mint Landesberg ur mondta.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester megjegyzi, hogy már megkísérelték, de nem akarták vállalni.

Landesberg Mór: Talán olyanformán lehetne megoldani, ha már áldozatokat akar hozni a város, hogy vásároljanak svájci teheneket és adják ki kisgazdákhöz. A tejet aztán egy központba szállítanák, ahonnan eladásra kerülne. Ha a borju is az övék maradna, szívesen belemennének. A napi 400 liter tejet, amelyet az 50 beszerzendő tehén szolgáltatna, könnyen belehetne ilyen módon szerezni. Az indítványt ebben a formában le kell venni a napirendről.

Bokor Pál: A tanácsnak nem az volt a célja, hogy a tehenészet felállításával magának több dolgot szerezzon, hanem mint a polgármester ur és Wimmer bizottsági tag ur is említette, közszükséglet kielégítéséről van szó. Mindenki tudja, hogy milyen nehézségekbe ütközik a tej beszerzése Szegeden. Ez az oka, hogy a tanács belement a kérdésbe. A környéken 5—600 liter tejünk volt biztosítva, de nem szállították, azt mondták, fizessenek többet a városiak, akkor adunk tejet. Hollandi teheneket ajánlottak, számításokat eszközöltünk. A kérdés jelenleg az előkészítés stádiumában van. Tulajdonképpen a gazdasági bizottsághoz tartozik, csak a finansziális részre szükséges a pénzügyi bizottság véleménye. A tehenet 2 korona 60 fillérért vesszük, ha majd eladjuk, akkor is kapunk 2 koronát kilójáért. A vesz-

teség tehát 15%, azaz 12—13.000 korona, nem pedig 45.000. Ami a kezelési nehézséget illeti, a városnak igenis van hozzáértő embere. Itt van például az állatorvos, aki reggel és este ellenőrizheti a mennyiséget és a minőséget. A városnak alkalmá van az orosz hadifoglyok közül az alkalmasokat kiválasztani. Igaz ugyan, hogy az elsőrendű takarmány drága, de tavasszal másként lesz. A városnak az áldozatoktól nem szabad megriadni. Az esetben, ha a pénzügyi és a gazdasági bizottság nem fogadja el az indítványt, a tanács visszalép. Kérek arra nézve határozatot, hogy a százezer korona fedezése milyen formában történjék.

Wimmer Fülöp: Nagyjában üdvözljük a felvetett eszmét, bár az a véleményem, hogy gazdáknál kell a tehenek elhelyezését megkísérelni. A pénzügyi bizottság — ajánlom — pártolja az indítványt, de hívja fel a tanács figyelmét az itt elmondottakra.

Dr. Somogyi Szilveszter elnök: A pénzügyi bizottság a következő javaslatot teszi: Amennyiben a gazdasági bizottság, mint szakértő bizottság ez adatok ismerése mellett a veszteséget többre mint tízezer koronára nem taksálja, úgy investálja a százezer koronát.

Kérem azokat, akik az indítványt elfogadják, tartsák fel a kezüket.

Az indítványt egyedül Wimmer Fülöp bizottsági tag fogadta el, így a pénzügyi bizottság elhatározta, hogy a tehenészet felállítására szükséges százezer koronát nem investálja.

Más módon kell tehát tejről gondoskodni.

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság, (Budapest, képviselőház.)

— Százezerkétszázhuszonhat korona örlési jutalék. A múlt évi gabonaörlési jutalék elszámolását most ejtette meg a földművelésügyi miniszter a gabonarekvirálási központ és Szeged városa. Tudvalevőleg Back Bernát malomtulajdonos az örlési jutalékok a városnak adományozta. Ebből a gabonarekvirálási központ a Magyar Általános Hitelbank utján 50.337.54 koronát utalt át a városnak, Back Bernát pedig közvetlenül 49.888.87 koronát fizetett be a város pénztárába. A jutalék teljes összege tehát százezerkétszázhuszonhat korona. Ezt az összeget jótekmény egyesületek utján közfeléltetésre fogják fordítani. Az első intézmény, amely az örlési jutalék elengedésének köszönheti létrejöttét az a hat városi káfőzőhely, amely e hónap tizenötödikén fog megnyitni. A pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy Back Bernátnak adományaiért köszönetet szavazzon.

— A horvát bán meghetegedett. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bárá Skerlecz Iván horvát bán, aki a főrendiházi tárgyalásokra Budapestre érkezett, meghülés következtében gyöngélkedik és orvosa tanácsára két-három napig kénytelen a szobában maradni.

— Ötvenezer korona Kisszegedre. A polgármester a pénzügyi bizottság csütörtöki ülésén azt javasolta, hogy az elpusztult kárpáti falvak felépítésére ötvenezer koronát adjon a város a háztartási alaphól. A bizottság az indítványt elfogadta. A polgármester megjegyezte, hogy a város nem akarja egyik kárpáti község nevét sem elvenni, különösen, ha történelmi nevezetességű, csak — ha majd a nagy kárpáti magyarosítás megtörténik —